

12.3 TURVALLISUUSUUNNITELMA: TIISTAIMELONNAT

I Toiminnan ja suorituspaikan kuvaus

Melontaseura Joensuun Kauhojat ry:n ja jäsenille tarkoitettut, noin 2–4 tuntia kestävä iltamelonnat tai letunpaistoretket kajakeilla Joensuun Hasanniemestä käsin kesäkuukausina (toukokuun lopulta syyskuun lopulle). Tilaisuudet ovat yhteismelontoja, eli niillä ei ole nimettyä vetäjää. Melonta tapahtuu järvellä (Pyhäselkä) tai joella (Pielisjoki); kartat toimintapaikoista ovat Turvallisuusasiakirjan LIITTEESSÄ 2. Osallistujilla on vähintään perustiedot ja -taidot melonnasta. Tapahtumat ovat ilmaisia eikä niiden katsota olevan ohjelmapalveluja.

II Turvallisuudesta vastaavat henkilöt

Turvallisuudesta vastaavat Joensuun Kauhojat ry:n hallitus sekä tapahtumien vetäjät ja osallistajat. Hallituksen turvallisuusvastaava on Eveliina Hiltunen, puh. 041 467 0954.

III Ajo-ohjeet, reitit ja pelastuspaikat

Kartat toiminta- ja pelastuspaikoista ovat Turvallisuusasiakirjan LIITTEESSÄ 2.

Ajo-ohjeet Joensuun Hasanniemeen ja melontavajalle

Ajetaan Länsikatua etelään loppuun asti ja käännetään vasemmalle. Joensuun Kauhojien melontavaja on joen varressa olevista vajoista kauimpana vasemmalla.

Reitit

Vesille lähdetään Hasanniemestä. Tapahtumissa voidaan meloa esimerkiksi Pyhäselän rantaa pohjoiseen Höytiäisen tai Marjalan kanavalle, Pyhäselän rantaa etelään Sortavalansaareen tai Hopeasaareen tai Pielisjokea ylös sulkujen tai Ilosaaren koskien kautta Karsikkoon tai Utraan. Osallistajat päättävät keskenään melontasuunnan ja lenkin pituuden.

Pelastuspaikkoja (ambulanssi pääsee ajamaan rannan lähelle)

Paikka	Osoite	Koordinaatit (WGS84)
Hasanniemi, Kauhojien vaja	Länsiviitta 1	N 62° 35.4651' E 29° 44.4992'
Ilosaari	Siltakatu 1	N 62° 35.9547' E 29° 46.2232'
ABC Siihtala, venelaituri	Nurmeksentie 7	N 62° 36.4301' E 29° 46.5819'
Karsikon venesatama	Pohjolantien pää	N 62° 36.4702' E 29° 48.3508'
Lasitehtaantien venepaikka, Utra	Lasitehtaantien pää	N 62° 36.9190' E 29° 51.5078'
Vainoniemen huvila, Linnunlahti	Vainonientie 3	N 62° 36.2038' E 29° 43.0424'
Aavaranta venepaikka, Noljaakka		N 62° 36.7508' E 29° 42.4992'
Bunkkerimuseo, Marjala	Virrantaus 7	N 62° 37.8114' E 29° 40.1035'
Joensuun Jääkarhujen tukikohta, Vehkalahti	Mäntynientie 1	N 62° 34.8416' E 29° 45.9546'
Reijolan venesatama, Joensuu	Haapaniementien pää	N 62° 32.8758' E 29° 48.8108'

IV Riskien hallinta

Toiminnan rajoitukset

Jokainen päättää itse, millaisella säällä vesille lähtee. Päihtynyttä ei oteta vesille.

Osallistujat ja vaatimukset osallistujille

Osallistujia ovat Joensuun Kauhojien jäsenet (aikuiset, nuoret, huoltajan kanssa melovat lapset). Osallistumisen vaatimukset ovat vähintään perustiedot ja -taidot melonnasta ja uimataito. Kauhojat ei vastaa ulkopuolisista toimintaan osallistuvista. Osallistujan tulee varustautua asianmukaisesti, noudattaa mahdollisesti saamia ohjeita, ottaa toiminnassaan huomioon muiden turvallisuus ja huolehtia kykyjensä mukaan yhteisestä turvallisuudesta.

Ennakko-ohjeet osallistujille

Jäsenet saavat tiedon tiistaimelonnista ja niiden luonteesta seuran tiedotteiden kautta.

Osallistujien ja vetäjien määrä

Yhteismelonnoilla ei ole vetäjää eikä osallistujamäärää ole rajoitettu.

Osallistujien toiminta ennen melontaa

- Tuuliennusteen ja mielellään myös sääennusteen selvittäminen
- Muiden osallistujien reittimieltymyksiä, kokemuksen ja pelastautumistaitojen kyseleminen
- Tarpeellisten turvavarusteiden mukaanottaminen (ks. kohta ”Muut varusteet”)
- Merkinnän tekeminen melontavajalla olevaan vajakirjaan: ”Tiistaimelonta”, ajankohta ja suunta

Osallistujien perehdyttäminen

Kokeneemmat osallistajat neuvovat kokemattomampia esimerkiksi kaluston valinnassa. Osallistajat voivat tutustua vajan ilmoitustaululla olevaan turvallisuuksuunnitelmaan.

Kajakit ja niiden varusteet

Jokainen valitsee käyttöönsä taitoihinsa ja ko. melontatilanteeseen soveltuvan kajakin varusteineen (aukkopeitto, mela, liivi, järvellä/joella äyskäri, koskimelonnassa kypärä) ja tekee turvatarkastuksen eli katsoo, ovatko kajakki ja varusteet ehjiä ja onko kajakissa kellutus (lastitilallinen: suljetut lastiluukut, lastitilaton: kellukepussit). Seuran kalustolla melova merkitsee nimensä, kajakin numeron ja tarvitsemansa varusteet vajakirjaan ”Tiistaimelonta”-merkinnän jälkeen ja melonnan jälkeen kuittaa kirjaan ok, puhdistaa ja kuivaa kajakin, aukaisee lastiluukut ja palauttaa kajakin ja varusteet paikoilleen. Huoltaja varaa alle 30 kg:n painoiselle lapselle oman pelastusliivin (seuralla on vain kelluntaliivejä).

Muut varusteet

Osallistajat ottavat ryhmälle mukaan riittävän määrän allaolevia melonnan turvallisuusohjeessa mainittuja, kyseisellä melonnalla tarpeellisia varusteita. Seuralla on vajalla alleviivatut varusteet, joiden lainaus tiistaimelonalle merkitään vajakirjaan.

- Matkapuhelin vesitiiviissä pakkauksessa, pilli, hinausvyö tai naru, EA-pakkaus (sis. kyypakkaus, punkkipihdit) ja hypotermiapussi
- Kompassi ja kartta (eivät tarpeen, jos mukana lähivedet tunteva osanottaja)
- Valo (pimeällä tai hämärässä)
- Varamela (jos melotaan kauemmaksi kuin hinausmatkan päähän)

Jokainen ottaa itselleen mukaan muut tarvitsemansa varusteet: juotavaa, mielellään pientä purtavaa (voimien loppumisen varalta), olosuhteisiin sopiva vaatetus, tuulenpitävä kuoritakki tai melontaanorakki sekä olosuhteisiin nähden riittävä määrä vesitiiviisti pakattuja varavaatteita. Kuoritakki ja juotavaa varataan melonnan aikana helposti saataville (istuimen taakse, kannelle tai päiväluukkuun).

Toiminta vesillä

Vesillä pidetään tarpeen mukaan kellunta- tai maataukoja, kun joku ehdottaa sellaista. Ryhmän koossapysymiseksi melontavauhti sovitetaan hitaimpien mukaan ja tarvittaessa pidetään taukoja tai nimetään peränpitäjä. Ryhmä voidaan jakaa kahtia, jos osa haluaa jatkaa melontaa ja toiset kääntyä takaisin (jos jatkava ryhmä ottaa kokemattomampia mukaansa, kokeneempien tulee katsoa, että kaikki pysyvät ryhmän mukana ja pääsevät takaisin vajalle).

Jos mukana ei ole pelastamistaitoista henkilöä, pysytellään hinausmatkan päässä rannasta. Ilosaaren kosket (Itä- ja Länsikoski, lk I-) voi tarvittaessa ohittaa kanavan kautta (itsepalvelusulku, aukioloajat 13.5.–31.5. klo 7–21, 1.6.–31.8. klo 7–24, 1.–30.9. klo 7–18, 1.–31.10. klo 7–17). Sulun lähellä oikealla on sininen naru, josta vetämällä toiminta alkaa ja kanavaan voi mennä, kun valo vaihtuu vihreäksi. Koskien kautta voi meloa retkikajakkeilla ylös tai laskea alas, jos osallistajat niin haluavat ja jos mukana on kosket tunteva henkilö. Asianmukaisesti varustautuneina (kypärä, koskikalusto) voidaan harjoitella myös koskimelontaa.

Osallistajat pysyvät ryhmässä ja ilmoittavat toisilleen melontakykyä uhkaavista seikoista, kuten palelu, uupuminen, loukkaantuminen, pelkotilat ja varusterikko. Matkapuhelimen käyttö suositellaan rajoitettavaksi tauoille.

Apua tarvitsevien auttamisesta, ympäristön silmälläpidosta ja ryhmän koossapysymisestä huolehtii jokainen kykyjensä ja taitojensa mukaan. Toiminta kaatumistapauksessa: jos kaadut, pidä kiinni melasta ja kajakista ja herätä muiden huomio. Jos veden varaan joutuneen melojan pelastaminen (kohta 13.3 Pelastautumisohjeita) näyttää pitkittyvän, vesi on viileää eikä kaatuneella ole märkä- tai kuivapukua, tulee apua hälyttää (kohta VII) viipymättä hypotermiavaaran vuoksi. Palelevalle melojalle voidaan auttaa kuorivaate päälle kajakkilautassa ja uupunutta tai loukkaantunutta melojaa autetaan hinaamalla. Jos sää muuttuu turvallisuutta uhkaavaksi, hakeudutaan rantaan.

V Toimintaan ja suorituspaikkaan liittyvät vaarat

Toimintaan liittyvät vaarat, ennaltaehkäisy ja toiminta vaaran toteutuessa

Vaara (todennäköisyys/vakavuus*)	Ennaltaehkäisy	Ryhmän toiminta
Kajakin kaatuminen (1-2/1)	- Valitaan melontataitojen mukainen kalusto ja olosuhteet - Säävaraus, tuuliennuste, reittisuunnittelu - Ennakkoharjoittelu: taitojen kehittäminen	Pelastetaan vesillä (t-pelastus)/autetaan rantaan
Pelkotilat (1/1)	- Katso edellinen kohta; myös uimataito, pelastautumisharjoittelu (kaatumisen pelko voi heikentää melontakykyä)	Rauhoitetaan, hinataan tuetusti
Uupuminen (2/1)	- Sovitaan reitti, tauot ja vauhti kokemattomimpien mukaan - Säävaraus (jokainen päättää itse, lähtekö mukaan) - Sopiva kalusto (säätöevä/peräsin) - Mukana hinausköysi, juotavaa	Kellunta- tai maatauko, hinataan
Kalusto- tai varusterikko/katoaminen (2/1)	- Mukana varamela, hinausköysi - Kaluston ja varusteiden tarkistus ennen lähtöä (kajakeissa suljetut lastiluukut/kellukepussit →kelluvat vesilastissakin) - Vesiliikenteen ja karikoiden silmälläpito, väylien ym. välttäminen, huolehditaan havaittavuudesta	Hinataan, korjataan, varamela käyttöön, liikenneonnettomuuksissa hälytetään apua (112)
Fyysiset vammat, sairaskohtaukset (1/1-3)	- Koskimelonnassa kypärä, koskikalusto - Helteellä suojavaide, päähine, juotavaa ja suoloja - Jännetupintulehduksen ehkäisy: löysä ote melasta, suora ranne vedon aikana, rannesuojat viileällä ilmalla - Vesiliikenteen silmälläpito, väylien ja satamien välttäminen, huolehditaan havaittavuudesta - Varovaisuus teräseiden ja tulen kanssa sekä rantakivillä - Tiedossa oleviin sairauksiin lääkitys mukaan, ohjeet muille	Annetaan ensiapua, ohjataan lääkäriin/hälytetään apua (112), vesillä loukkaantunutta hinataan
Hypotermia (lievä/kohtalainen/vakava) (1/1-3)	- Nopea pelastaminen kaatumistapauksessa (pysyttely ryhmässä, kalustossa laipiot/kellukkeet, pumppu/äyskäri käsillä) - Mukana varavaatteita, matkapuhelin - Veden lämpötilan/säänmukainen varustus, reittisuunnittelu - Ennakkoharjoittelu: pelastautumistaidot	Lievä: annetaan ensiapua, kohtalainen/vakava: hälytetään apua (112) , annetaan ensiapua
Hukuksiin joutuminen (1/3)	- Uimataito melonnan edellytys, tajunnan tai tasapainon menetystä aiheuttavista sairauksista hyvä kertoa muille - Melonta- tai pelastusliivi päällä, ei suurikokoisia kenkiä - Aukkopeiton kahva esillä ja peiton avaamisen kokeilu, jos tuntematon kajakki tai peitto (neopreenipeitot tiukkoja!) - Varusteita ei pakata istuinaukkoon jalkojen väliin - Jalkatukien kunnon tarkistus turvatarkastuksen yhteydessä - Tajuttoman melojan pelastamistaito ("hand of god") - Ennakkoharjoittelu: kaatuneesta kajakista poistuminen	Pelastetaan, hälytetään apua (112), aloitetaan pp-elvytys 30:2 (aluksi 5 puhallusta). Toimitettava aina hoitoon, vaikka elpyisi nopeasti

*1=epätodennäköinen/lievä, 2=mahdollinen/haitallinen, 3=todennäköinen/vakava

Suorituspaikkaan liittyvät vaarat ja ennaltaehkäisy

Paikka ja kuvaus	Vaara	Ennaltaehkäisy
Koivuniemen frisbeegolfrata joen rannalla Hasanniemen lähellä: harhaheitot	Frisbeeheitto voi harhautua joelle ja osua melojaan	Vältetään pysähtymistä frisbeegolfradan kohdalle, pidetään silmällä pelaajia
Kanavan ylävirran puoleiset sulut: virta painaa ylävirtaan katsottuna oikeaa reunaa päin	Kaatuminen; pelastaminen rantaan hinaamalla voi pitkittyä → hypotermia	Varovaisuus; kaatumistapauksessa nopea t-pelastus (kanavassa myös tikkaat)
Ilosaari, koskien yhtymäkohta alajuoksun puolella: virtauksia ja pyörteitä	Kaatuminen; pelastaminen rantaan hinaamalla voi pitkittyä → hypotermia	Varovaisuus; kaatumistapauksessa nopea t-pelastus
Ilosaari: Itä- ja länsikoski (lk I-; molemmissa laskureitti ylävirrasta katsoen oikeassa reunassa, vasen reuna kivinen; ylös pääsee helpoiten Itäkoskea Ilosaaren rantaa pitkin)	Kaatuminen, fyysiset vammat, lasikuitukaluston rikkoutuminen	Koskimelonnassa kypärä, laskeminen laskureittiä pitkin
Joella vedenalaiset ja -päälliset esteet (esim. uittopuomien päät, paalutukset eli uittoukot jokisuulla): virta painaa estettä päin	Kaatuminen	Sivuttain törmätessä nojataan esteeseen päin
Jokisuu: ristiaalokkoa tuulella	Kaatuminen	Säävaraus, varovaisuus
Järvi: aallokkoa erityisesti lounais-, länsi- tai luodetuulella	Kaatuminen	Säävaraus, lähtö suojaisesta paikasta (poukama, laituri joella)
Rantakivet, laiturit, nuotiopaikat	Fyysiset vammat, esim. liukastuminen, palovammat	Varovaisuus liukkailla rantakivillä ja laitureilla sekä tulen ja teräaseiden käsittelyssä
Koko vesialue: tuuli	Kaatuminen, uupuminen	Säävaraus, tuuliennuste
Koko vesialue: aurinko	Ihon palaminen, nestehukka	Suojavoide, juotavaa, päähine
Koko vesialue: kivet ja karikot	Kaatuminen, lasikuitukaluston rikkoutuminen	Varovaisuus, varoittaminen tiedossa olevista paikoista
Koko vesialue, erityisesti väylät, satamat, venepaikat, kanava	Törmäys muun vesiliikenteen kanssa	Vesiliikenteen silmälläpito, ei melota väylillä, pysyttely ryhmässä

VI Luonnossa liikkuminen ja tulenteko

Jokamiehenoikeuksien mukaisesti. Avotuli tehdään mahdollisuuksien mukaan merkitylle paikalle, ei ilman maanomistajan lupaa eikä metsäpalovaroituksen aikana. Tulen sammuttamisesta ja jätteistä huolehditaan asianmukaisesti.

VII Toiminta hätä-, tapaturma- ja onnettomuustilanteissa

Tarvittaessa apua hälytetään yleisestä hätänumerosta 112 helposti saatavilla olevalla, vesitiiviisti pakatulla matkapuhelimella (tarvitaan koordinaatit tai paikannimi). Tapaturma- ja onnettomuustilanteissa ryhmän toimintakykyiset henkilöt tekevät tilanearvion, hälyttävät tarvittaessa apua ja antavat ensiapua tai ohjaavat uhrin/uhrit hoitoon ensiavun jälkeen.

VIII Toiminta läheltä piti -tilanteiden ja onnettomuuksien jälkeen

Joku ryhmän jäsenistä saattaa läheltä piti -tilanteet ja onnettomuudet hallituksen tietoon suullisesti tai turvallisuusasiakirjan tapahtumaraportointilomakkeella.